SŁUPSKIE STUDIA HISTORYCZNE
Nr 9 ROK 2001

A R T Y K U Ł Y

STANISŁAW ŁACH
PAP SŁUPSK

REPRESJE WŁADZ WOBEC POLSKIEGO STRONNICTWA LUDOWEGO NA POMORZU ZACHODNIM W LATACH 1945-1947

W latach 1945-1947 komuniści prowadzili bezwzględną walkę z opozycją polityczną reprezentowaną głównie przez Polskie Stronnictwo Ludowe. Do walki zmobilizowano niemal cały podporządkowany im aparat władzy. Prym w tej walce wiedli komuniści na czele z Polską Partią Robotniczą wspomaganą przez partie tzw. bloku demokratycznego – Polską Partię Socjalistyczną; prokomunistyczny odłam ruchu ludowego, zwany odrodzonym Stronnictwem Ludowym; także Stronnictwo Demokratyczne; w mniejszym stopniu Stronnictwo Pracy. Szczególna rola w tej walce przypadła aparatowi represji, a ściślej Urzędom Bezpieczeństwa Publicznego (UBP), Milicji Obywatelskiej, wojsku. W szerokim zakresie do walki z PSL włączył się dyspozycyjny i opanowany przez komunistów aparat władzy państwowej i samorządowej, liczne organizacje społeczne.

Powstanie Polskiego Stronnictwa Ludowego, jako odrębnej i niezależnej siły politycznej, wywołało ostre ataki ze strony władzy komunistycznej. Komuniści z niepokojem śledzili rozpad popieranego przez siebie lubelskiego Stronnictwa Ludowego. Początkowo wyrażano sprzeciw wobec procesów zachodzących w ruchu ludowym i wzywano do przeciwdziałania wobec wzrostu „*sił reakcji*”[1]. Taką opinię wyraził Artur Starewicz na łamach „Trybuny Wolności”, pisząc: „*Partia nasza nie wtrącając się w wewnętrzne sprawy SL, nie może jednak biernie przyglądać się zmianom zachodzącym w sojuszniczej partii. Rozbicie ruchu ludowego na grupki i koterie* (...) *zawsze było wodą na młyn reakcji*”[2]. Inny członek i ideolog PPR, Roman Werfel, w artykule zamieszczonym na łamach tejże „Trybuny Wolności”, dowodził: „*Nasza partia nie może pozostać biernym widzem wypadków rozgrywających się na terenie ruchu ludowego. Musimy zrobić wszystko, co leży w naszych rękach, aby nie dopuścić do tego, by reakcja uzyskała*

[1] S. Ł a c h, *Polskie Stronnictwo Ludowe w latach 1945-1947*, Gdańsk 1995, s. 87.
[2] T. Ż e n c z y k o w s k i, *Dramatyczny rok 1945*, Londyn 1974, s. 102.